

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor
Pe o jum. de an 12
Pe trei luni . . . 6
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20

TELEFON Nr. 226

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE se primesc la administrație. Prețul după tarife și învolat.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

De pe câmpul războiului european.

Știrile oficiale și cenzurate de Miercuri și Joi.

Operațiunile armatelor austro-ungare.

În nordul Monarhiei.

Budapesta 19 August. Biroul telegrafic ungar primește din Cracovia următoarele amănunte:

La Brody și Rozwadov Rușii au încercat să pătrundă în Galiția, au fost însă respinși. La Chavovice, unde terenul este foarte propriu pentru o invazie în Galiția, trupele noastre au așteptat de zile aceasta invazie. Eri au și încercat Rușii să treacă în Galiția, au fost însă primiți de o ploaie de gloanțe. Au fost uciși 33 Cazaci, 12 au fost făcuți prizonieri iar restul s'a refugiat. Noi am avut un mort și doi răniți.

Brody este orașul de graniță în Galiția estică, iar Rozwadov se află în Galiția nordică pe malul râului San, care se revărsă în Vistula. N. Red.

Lemberg 19 August. Eri a sosit aici un nou transport de prizonieri ruși.

Tarnov 19 August. Zilnic trec granița noastră grupuri mai mari și mai mici de desertori ruși și se predau. Ei povestesc, că în armata rusească desertiunile iau dimensiuni din ce în ce mai mari.

Budapesta 19 August. Ziarul polon »Kurier Lwowski« serie următoarele:

Lupta dela Zalosse s'a terminat cu o înfrângere completă pentru Ruși, cari s'au refugiat cuprinși de panică. Pentru a împiedeca urmărirea trupelor noastre, Rușii au aruncat în aer podul peste Zbincea, dar au uitat că o parte din trupele lor nu trecuseră râul. Urmărirea a fost că toți cei rămași dincoace au fost nimiciți. Rușii au avut numeroși morți, 100 s'au înecat, 37 au fost făcuți prizonieri. Deasemenea au rămas pe teren numeroși răniți.

Ziarul »Zernovitzer Zeitung« anunță:

Când trupele noastre au trecut granița, au găsit localitățile rusești părăsite, deoarece trupele rusești au speriat populația cu aceea, că trupele austro-ungare ar fi fără milă. Când însă au văzut că trupele noastre proced în mod

uman, populația s'a reintors cu încetul în satele părăsite împrietinindu-se în curând cu soldații noștri.

Din sudul Monarhiei.

Budapesta, 19 August. Biroul telegrafic ungar anunță:

Trupele noastre au trecut alături la Prozac și Sava și au ocupat orașul Obranovac.

Obranovac este o importantă stațiune a căii ferate sârbești, care duce spre Valjevo în interiorul Sârbiei.

BUDAPESTA, 19 August. Astăzi a sosit aici un transport de 41 soldați greu răniți și 140 ușor răniți. Ei povestesc, că Sâmbătă și Duminecă au avut loc la o depărtare de 30 kilometri de Sabac lupte vehemente. În aceste lupte ar fi fost rănit și prințul moștenitor al Sârbiei. Trupele noastre, precum s'a constatat ulterior, au stat față în față cu diviziunea sârbească a Drinei, care a fost respinsă Duminecă.

Din povestirile unui locotenent irănit rezultă, că diviziunea sârbească a Drinei a fost complet distrusă.

Budapesta, 20 Aug. Biroul untelegrafic comunică:

Speranțele regatului Muntenegresc ca flota engleză și franceză să-l scape de blocada vaselor austro-ungare, sunt aproape cu totul risipite, deoarece vasele franceze și engleze se tem de pericolele ce le așteaptă în marea Adriatică.

Viena, 19 August. Știrile ziarelor străine despre scufundarea vasului »Zrinyi« și a altor trei vase austro-ungare sunt neadevurate. Toate știrile acestea s'ar putea referi eventual la micul crucișător »Zenta«, care a fost atacat de vase numeroase dușmane și despre care lipsește până acum știri.

În schimb s'a constatat, că unul din distrugătoarele noastre de torpile, deși a fost atacat de 16 vase franceze și crucișătoare, a sosit neatins în portul destinat.

Operațiunile armatei germane.

În Belgia.

BERLIN, 19 August. Coloane puternice franceze sunt în drum spre Gembloux (spre nord-vest de Namour).

BUDAPESTA, 19 August. »Az Est« comunică: Mișcările trupelor franceze spre localitatea Gembloux, care se află la 12 kilometri spre nord-vest de Namour, au de scop să atace din flanc armata germană concentrată la Liège. Această mișcare prezintă ca prima frământare de răz a armatei franceze pentru pregătirea luptei hotărâtoare. Germanii au înțeles planul și au luat în consecință măsurile de lipsă.

BERLIN, 20 August. Diviziunea franceză a 5-a de cavalerie a fost respinsă la Perwez, spre nord de Namour, cu mari perideri de cavalerie germană. Trupe bavareze și badiene au bătut brigada 55-a de infanterie franceză, care înaintase până la Weiler, 15 kilom. spre nord-vest de Schlettstadt. Brigada franceză a suferit mari perideri și a fost respinsă peste Vozezi.

BERLIN, 18 August. Biroul Wolff comunică: După victoria dela Mühlhausen, unde un corp și jumătate de armată franceză a fost respins cu mari perideri spre Belfort, două batalioane germane cu mitralieze au urmărit pe dușmani în munții Vozezi. În trecătoarea dela Bogen Germanii au ajuns în focul artileriei dușmane, care i-a constrâns să se retragă, lăsând pe teren mitraliezele. Batalioanele n'au suferit însă perideri.

VIENA, 19 August. Martori oculari ai luptei dela Lagarde povestesc, că lupta a durat șapte ceasuri în arșița soarelui și față de un dușman superior la număr. În această luptă artileria germană a eșecul. Infanteria a decis apoi lupta printr'un asalt general. Francezii au fost puși pe fugă.

În Rusia.

BERLIN, 19 August. Trupe germane au ocupat orașul rusesc Mlava, situat la linia ferată, care duce la Varșovia.

BERLIN, 19 August. La Stallupönen (la granița spre vest de Eydtkuhnen) a avut loc o luptă, în care Rușii au fost bătuti de primul corp de armată german. Peste 3000 Ruși au fost făcuți prizonieri, 6 mitralieze au fost capturate iar altele au fost distruse.

BERLIN, 19 August. Împăratul Wilhelm, însoțit de cancelar și secretarul de stat Jagow, au sosit în cartierul general.

Viena 19 August. »Fremdenblatt« anunță:

Știrea că marea nordică ar fi blocată de mine, este neadevărată. În

marea nordică precum și cea ostică nu s'au arătat până acum vase dușmane.

Berlin 19 Aug. Din submarinele germane plecate spre coastele Angliei unul nu s'a întors. Ziare engleze spun că acel submarin a fost distrus.

Japonia contra Germaniei.

Berlin 20 August. Biroul Wolff comunică:

Ambasadorul japonez a prezentat în numele guvernului său ministeriului de externe german o notă în care, cu provocare la tratatul anglo-japonez, se cere imediată depărtare sau desarmare a tuturor vaselor de războiu germane din apele japoneze și chineze, mai departe cesiunea, fără condițiuni, a teritoriului Kiautschau autorităților japoneze până în 15 Sept. și acceptarea acestor cereri până la 23 August.

Berlin, 20 August. Postul ambasador berlinez al Statelor-Unite, Whitte a declarat, că Statele Unite nu pot avea interes, ca Japonia și Rusia să stăpânească singure în extremul Orient căutând să boicoteze Germania. După părerea lui Whitte acțiunea Japoniei poate să albe de urmare amestecul Statelor-Unite.

Dealțul în Berlin ultimatul Japoniei n'a produs o impresie deosebită.

VIENA, 20 August. »Kölnische Zeitung« este informat, că Germania va respinge simplamente ultimatul Japoniei.

Berlin, 20 August. Ministerul de externe a primit dela guvernorul german din Kiautschau următoarea telegramă:

Am primit notificarea ultimatului Japoniei. Ne vom apăra până la extremul posibil.

Rusia contra Turciei.

Budapesta, 20 August. Aici a sosit următoarea știre:

În cercurile bineinformate bucureștene se spune, că Rusia a trimis Turciei un ultimatum în chestia Dardanelelor. Prin urmare e iminentă declararea războiului Turciei de către Rusia.

Blocul bulgaro-turc.

Prezum am anunțat ministerul de interne al Turciei Talaat-bey a plecat în misiune specială la Sofia și București. Dintr'un comunicat semi-oficios bulgaresc rezultă, că această misiune are

de obiect, discutarea intereselor celor două țări.

SOFIA 20 Aug. Regele Ferdinand a primit eri în audiență pe Talaat-bey și pe Halil-bey. În decursul zilei de eri bărbații de stat turci au avut convorbiri cu miniștri Radoslavoff și Ghenadiev.

Într'un interviu acordat unui ziarist bulgar, Talaat-bey a declarat că relațiile turco-bulgare sunt mai mult decât prietenești. »La București a zis Talaat-bey, voi trata cu fostul ministru grec Zaimis asupra chestiunii insulelor care trebuie tranșată cu ori ce preț. Cererile noastre minimale sunt ca insulele să rămână în suveranitatea sultanului, fiecare insulă să devină autonomă și pusă sub administrația unui guvernator.«

Apel.*

Ministrul de război, Ministrul ungar de honvezi și Ministrul austriac de honvezi, ca autoritatea centrală, pentru ajutorare armatei întregi în mod voluntar au organizat, cu înțelegere reciprocă în Budapesta și în Viena câte un

Oficiu pentru ajutorarea armatei.

Pentru conducerea acestor oficii, este ordonat câte un general în rang mai înalt, cercul lor de activitate să estinde în toate direcțiunile ajutorării făcute în mod voluntar. Să face excepțiune la îngrășirea bolnavilor și a răniților, care își are organizarea specială (Societatea »Crucea Roșie«) precum și sprijinirea familiilor ostașilor chemați la arme, care să face pe baza legii.

Rămân neatins: activitatea reuniunilor, comitetelor, locurile de colectat etc. deja înființate pentru ajutorarea armatei, ba și chiar oficiile destinate a sprijini armata, cari vor face din partea lor tot posibilul, ca ajutorarea făcută în mod voluntar, să se valorizeze după putință în mai multe forme și moduri. În privința acestora vor servi bucuros cu sfat și cu îndrumare tuturor compatrioților noștri din monarhie, precum și a celor cari trăiesc în coloniile noastre din străinătate, cari doresc a jertfi pe altarul Patriei în favorul acestui scop măiestos.

Oficiile pentru ajutorarea armatei, conform caracterului lor oficios, vosec a da, fără nici un interes, o direcțiune corespunzătoare tuturor mișcărilor mari

*Atragem atenția asupra acestui apel, a cărui publicare ni-se cere oficial.

Un schimb de scrisori.

Solus.

Draga mea.

Iată a sosit în sfârșit ziua cea mare. Lasă-ți coliba săracă frumoasă mea crăasă, lasă-ți părinții tăi mizeri și grăboșe, vino în brațele mele. Vino să-ți pun pe fruntea albă strălucitoare diadema de diamante, să mergem în fața altarului sfânt, să schimbăm inele și să ne jurăm credință vecnică.

A sosit ziua cununiei. Coboară din munții tăi de gheață, ascultă-mi cuvântul, înțelege-mi șoapta mea fierbinte și vino. Vino să ne cununăm.

Pleacă urechia ta spre inima mea și ascultă cum bate de involburat.

De ce mai ezitezi? N'au fost destule chinurile tale, nu îți-ajung suferințele cele multe, nu îți-e cernită inima de-atâta jale?

Ascultă cum sună cântarea sfântă ademenitoare care ne chiamă. Dă-mi mâna ta albă frumoasă mea și vino, alergă să înecăm în focul sărutării noastre toate suferințele, toate dorurile cari ne chinulesc de-atâta vreme.

Vino să răsunem toate vâile de veselie noastră și să se topească toată gheața de pe culmile munților tăcuți de căldure îmbrățișerii noastre.

Mireasa mea ascultă-mi cuvântul. Brațele mele se deschid largi, te aștept,

inimă și nu mai pot îndura cutremurarea care mi-a cuprins sufletul.

Ascultă-mi rugarea zâna mea mândră.

Ochii tăi mari în cari strălucesc ca niște lumini tainice lacrimile adunate în lumea suferințelor tale străbat în inima mea ca niște flăcări. Simt că nu mai pot aștepta și nu-mai-am putere să înfrâng durul ce mă chinuște.

De-atâtea ori mă privit cu ochii aceia mari, de-atâtea ori s'au întors rugătorii către mine.

Te-am știut de mult, dar nu te-am cunoscut. S'a venit un vifor, când fulgerele se încrucișau înfricoșat în văzduh și când tunetele înghetau de spaimă și umpleau de cutremurare sufletele menoroșilor muritori. Atunci te-am cunoscut. În scăpărarea unui iulger am văzut para luminilor tale și de-atunci situația ta mă urmărește mereu. Te-am văzut singură, pustie, părăsită de toți și pândită de duhuri rele. O regină izgonită eral. M'am apropiat de tine și'n clipa aceea suflarea ta me-a înlăntuit inima.

Un sentiment adânc se înrădăcina în sufletul meu, mă simțeam dator să te apăr, să mă întrepun pentru tine.

Ostenită și-ai răzimat capul pe umărul meu și'n vremea asta tălnuțului glas al inimii mele îți jura credință vecnică.

Eram sentinela care stă de pază în vremuri de bine ca și de rău, la lu-

mină ca și în întuneric, în timp liniștit ca și pe furtună; eram ostașul care trebuia să apăr, să abat din cale orice cuntezanță vrășmașe și să port pe luciul spadei mele tot prisosul de țărle și o-noare, ce trebuie să albă un astfel de ostaș.

În ce clipe mari, în ce vârtej de patimă, de strigăte, de avânt, de glorie te-am cunoscut!

Ce fericit eram și cât de fermecate erau privirile tale. Din umezeala ochilor tăi se desprinsese mărturisirea. Ea cădea peste inima mea ca o ploaie de vară peste țarina însetată. Jurământul nostru de credință nestrămutată se ridica ca o rugă sfântă, ușurătoare, ca ruga lui Crist, care se înalță odinioară de pe lespedea culmei de munte spre Adevărul etern...

...Ne despărțirăm, dar sufletele noastre se îmbrățișau pe vecie în sunetul goanelor care despică întinderea și ducea neamărginirii svonul acestui iubiri eterne...

Gătește-te mireasa mea. A venit vremea cununiei. Ascultă cum pătrunde chemarea fermecată, nuntași se pregătesc de nuntă. Împetește-ți coștele cu florile munților de gheață și vino. Lacrimile din ochii tăi mari, cuceritori se vor schimba în mărgăritare și toate vâile se vor cutremura de chiotul veseliei noastre și gheața munților tăi se va topi de flacăra îmbrățișerii noastre.

Altarul sfânt ne așteaptă. Preoții strălucesc în odjdiile lor de aur, în-

mul de smirnă și tămâie se înalță ca un prinos eucernic spre cer.

Îți voi pune diadema de diamante pe fruntea ta albă, vom schimbă inelele, vom da mâna cu mâna și vom învățat hora mare, hora nunții cum nici în povești nu s'a pomenit...

Cobori încet, mândră strălucitoare ca un astru din nemărginirea zărilor. Nuntași sunt nerăbdători, nu înțărzia. ...Iar eu nu mai pot pune stăpânire pe inimă...

Mirele tău.

Răspunsul ei.

Dragul meu.

Stau ca o osândită în mijlocul zurzultului de lanțuri. Cu pletele risipite număr ca o eșită din minți boabele de lacrimi cari se rostogolesc pe fața mea arzându-mi-o ca focul. Nici vorba nu mi-se mai leagă.

În inima mea fierbe mai mult ca totdeauna dragostea pentru tine. Mi dor de ochii tăi mari și blânzi, mi dor de îmbrățișarea ta, aș vrea să-mi scutur tremurul de gheață la suflarea ta caldă, cuceritoare.

Dar iartă-mă! Timpul n'a sosit, nici trâmbița învierii n'a sunat. Ca s'ajung la tine trebuie să desarmez mai întâi pe rivalii tăi. Diadema noastră s'ar păta cu sângele nostru tânăr și inelele noastre s'ar schimba în două lanțuri, pe cari destinul mașter l'ar arunca peste trupurile noastre.

Eu sânt dedată cu suferința. Din leagăn m'a împrejmuțit mereu murmurul jalnic al doinei plângătoare și nicio dată n'am tresărit în acordurile ademenitoare ale bucuriei. Viața mea în-treagă mi-am împietit-o din lacrimi și'n calea mea n'am întâlnit decât spini și mărăcini.

Mă doare că nu pot da ascultare glasului tău. El sună dulos, plin de măiestrate, ca o muzică cerească... Dar trebuie să rămân în coliba mea, aici în vâile munților de gheață, în mijlocul zurzultului de lanțuri...

Nu pentru mine, ci pentru tine.

Eu sufer dela nașterea mea, am crescut în suferință, sunt suferința însăși. Ea mă apasă, îmi leagă graul, îmi umezește privirile, dar nu mă tem de ea. Ci câtă vreme va exista o suferință pe pământ, voi continua să exist și eu.

La voi acasă e numai voie bună, e svon de libertate, tu ești învățat să stai cu capul sus, mândru. Și trebuie să rămâi tot astfel. Când ne vom da mâna, când vom schimbă inelele atunci voi fi și eu deopotrivă cu tine, voi pluti și eu în strălucirea ta. Astăzi în loc de fericire îți-aș aduce și ție jalea și lacrimile mele. Rivalii tăi nu mi-ar putea erta pasul.

Iartă-mă dar. Dă nuntașilor de știre hotărârea mea și oprește svonul. Spune-le că mireasa nu e pregătită și că nunta s'a amânat pentru mai târziu.

de ajutorare, cari deja s'au înființat în Monarchie și doresc a rămâne focurile tuturor năzuințelor patriotice de elu acestora. În deosebire vor îngrji, ca ajutorarea să corespundă întru toate și pretențiilor vieții practice.

Aceste ofiții sunt t. odată și centrele locurilor de informare pentru ajutorarea făcută în mod voluntar.

Pe baza aceasta sunt rugate toate acele persoane, societăți, comitete etc. cari doresc, în înțelesul celor zise, a conlucra în interesul ajutorării armatei, să se adreseze către oficiul pentru ajutorarea armatei la Ministeriul de război ces. și reg. (Kriegs-fürsorgeamt des k. n. k. Kriegsministeriums Wien IX/Schwarzspanierstrasse 15), respective către oficiul pentru ajutorarea armatei la ministeriul de honvezi reg. ung. (Budapest IV. Váci utca 38. sz.)

Fie care dintre aceste ofiții primesc donațiuni de bani pentru ajutorarea ori cărui scop și aceste le va trimite fără amănare la locul destinat. Se colectează ori ce fel de donațiuni pe sama văduvelor și orfanilor acelor ostași cari au căzut în război, sau morți în urma ostenelelor militare, asemenea colectează donațiunile făcute în favoarea ostașilor de pe câmpul de luptă și în genere se năzuiesc, ca să sprijinească și să organizeze toate acțiunile de ajutorare.

Publicul se face atent, că nu este util a trimite articole, cari se strică ușor înainte de a se trimite astfel de articole este conștient a face întrebare la respectivul oficiu pentru ajutorarea armatei. Modul cel mai acomodat pentru ajutorare este: trimiterea de bani în număr.

Epistole, întrebări făcute și donațiuni în bani pentru acele două ofiții precum și alte donațiuni destinate oficiului din Budapesta, sunt a se trimite pe adresele sus amintite, adresa pentru obiecte destinate oficiului din Viena este următoarea: Oficiul ministeriului de război ces. și reg. pentru ajutorarea armatei: (An das k. n. k. Kriegsministerium Kriegs-fürsorgeamt Wien I. Stubenring.

Ambele ofiții corespund în toate limbile din Monarchie.

Documente istorice.

Adnexe memoarului.

— Urmare. —

Adnxa a șasea.

Părți din procesul de spionaj a lui Iovo Iaglici și conșoții:

În anul 1913 a fost descoperită în Bosnia o întinsă afacere de spionaj în favoarea Sârbiei, pusă la cale și alimentată de Iovo Iaglici împreună cu mai mulți complici.

Acțiunea criminală ce s'a început în Serajevo pe urma acestei descoperiri, a scos la iveală următorul material: Acuzatul Iovo Iaglici face următoarea declarație: „În August sau Septembrie 1912 întâlni pe fostul revizor economic din Foca Petar Klaricel zis și Petas, care s'a refugiat în Muntenegru devenind comitagiu.

El mi-a spus între altele următoarele: „Am să-ți comunic ceva foarte important, vin'o la mine în cancelarie. Acolo a avut loc între el următoarea convorbire: „Iovane, voesc să-ți comunic ceva! Cu toate că-i posibil să mă

și trimit acest cuvânt pe raza ce să frânge în strălucirea luceafărului care stăpânește ca o candelă divină culmile tăcute. E cuvântul de rugăciune ce-ți trimit sufletul dragi tale vecinic înfrățit cu inima ta...

Draga mea

Cuvântul tău a venit ca fulgerul din noaptea în care te-am cunoscut. Dar el n'a mai fost solul vieții, ci vestitorul trist al morții... Al zidit o clădire de mărgăritare pentru ca acum a'o dărâmi fără cruțare. Mi-ai trădat ce am avut mai scump...

Candela care ardea deasupra noastră luminând cărarea pe care ne întâlneam, s'a stins. Ea nu va mai arde în vecl...

Rămas bun...

Dragul meu!

Imi sângerează inima de durere. Tu nu mai înțelegi.

Eu nu-ți zic: rămas bun, ci voi purta mereu icoana ta în sufletul meu și mă voi închina ei ca în fața unui altar.

Iar suferința mea va aprinde din nou candela sfântă de-deasupra culmilor de ghiță.

Sub strălucirea ei vom regăsi cărarea. Șatunel cu lacrimi de bucurie îți voi spune: *Dragul meu a sosit vremea cununii!*

Mireasa ta.

și tradezi, totuși îți spun... Frate, în Sârbia există o societate „Narodna obrana“. Ea numără între membrii ei mulți oameni inteligenți și avuți. Aceia-s capaciți și dacă ei pot face câte ceva, de ce să nu ne asociem și noi la ei?

La întrebarea mea, că ce scopuri urmărește acea societate îmi răspunde Klaricel: „Societatea are scopul: de pildă tu locuiești acum în Kalinovik, tu-mi ai să-mi comunic mie ce e pe acolo nou, câtă miliție este plasată acolo, câte tunuri, câtă cantitate de munițiuni, felurite arme, cine vine și pleacă de acolo și alte asemenea lucruri. Noi avem scrisoarea noastră secretă „cifrele“ prin care corespondăm unii cu alții. De-mi vei fi credincios vei obține și tu aceste „cifre!“ Să-ți inițiez deja în cunoașterea acestor cifre?”

Cu altă ocaziune i-a povestit Klaricel câte ceva despre petrecerea sa în Banja-Koviljaca (lângă Loznica), unde îl instruasă căpitanul din armata Sârbească Kosta în aruncarea de Bombe; la întrebarea că la ce-i poate fososi această meserie, răspunde următoarele: „E bine să mă pricep la aruncarea de bombe, căci nu se poate ști ce mai poate urma. Deocamdată mă deprind eu să știu umbra cu ele, mai târziu voi instrui și pe alții, pentru ca în caz de lipsă să putem arunca în aer magazinele de praf de pușcă și alte obiecte de vre-o importanță oare care, spre care scop la timpul său vom primi bombe din Sârbia.“

Dela un alt spion află Iaglici, că să vor trimite ori ce s'au trimis deja la Serajevo bombe, cari au aspectul unor bucăți de săpun. Bombele descoperite în Sava la Brzko, în 1913 precum și cele folosite la atentatul contra arhiduceului nostru moștenitor și de proveniență dela arsenalul armatei sârbești din Kragujevac, în adevăr pot fi confundate la prima vedere cu nește bucăți de săpun.

Adnxa a șaptea.

Din raporturile confidențiale asupra „Narodnei obrana“.

Conducerea „Narodnei Obrana“ constă din reprezentanți de ai tuturor partidelor. Actualul ei „Spiritus rector“ este Majorul Pribicievici. Postul de secretar îl ocupă un ofițer concediat. Scopul societății „Narodna Obrana“ este de a susține o propagandă intensă în cercurile civile și militare ale slavilor din părțile sudice ale monarhiei noastre.

Onorați în Hristos Frați!

Loyalitatea către Tron și alpierea către pământul patriei a fost totdeauna o virtute strălucitoare a poporului nostru. De aceea zilele de sărbătoare ale Maieștii Sale cesare și apostolice regești au fost zile de sărbătoare și pentru poporul și biserica noastră.

Mai mult decât ori când înainte trebuie să fie această acum, când Maieștatea Sa glorioasă nostru Domnitor Francisc Iosif I stă în centrul luminos al evenimentelor epocale de astăzi.

Înainte de a se porni cursul evenimentelor, prin care trecem, Maieștatea Sa în augustul Său cuvânt „Cătră popoarele mele“ zicea aceste cuvinte de Patriarh stăpânitor:

„... Am încredere în popoarele mele, cari în toate vremurile s'au înșiruit solidare și credincioase în jurul Tronului Meu și cari erau în totdeauna gata la cele mai mari jertfe pentru cinstea, mărirea și gloria patriei...“

La aceasta declarație suverană popoarele Monarhiei, toate fără nici o deosebire, au răspuns cu aceeași încredere de fi credincioși, alergând cu înșuflețire sub arme — pentru apărarea dreptății și scutirea patriei. Printre cele dintâi aceste popoare, ca totdeauna, a fost și bunul și credinciosul nostru popor românesc, și cu toții am rămas înălțați sufleteste de pilda devotamentului, neclătinat, ca de-a tot poporul nostru și acum, storcând admirația și recunoștința de pe buzele tuturor.

Dar, iubiți Frați! nu numai cei chemați la oaste, ci și noi ceilalți toți, trebuie să fim la înălțimea datoriei noastre către Tron și către Țară. De aceea, în urma cercărilor Nr. 30—914 a Ilustrimului Domn Comisar guvernatorial, contele E. Bethlen, vin cu toată înșuflețire să Vă atrag atențiunea, la ziua de 18 August n. a. c. când se va serba a 84-a aniversară a nașterii Maieștii Sale Augustului nostru Impărat și Rege apostolic, Francisc Iosif I, care zi trebuie sărbătorită mai cu pătrun-

*) Din cauza neregularităților dela postă obvenite în urma stărei de război în care ne aflăm, am primit acest Circular cu întârziere. Pentru cuvintele ce comportă și pentru convingerile pe cari le afirmăm un protopop român — enoscut în cercuri mai largi — publicăm cu toată întârzierea lui acest Circular. Not. Red.

dere ca ori când și cât se poate mai potrivit cu împrejurările timpurilor istorice prin care trecem. În scopul a-acesta află de lipsă a dispune următoarele.

1. În 18 August n. a. c. se va serba sf. Liturgie îndată de „ziua Domnitorului“ cu o predică seasonală și la sfârșit cu rugăciunea obicinuită „Rugăciune pentru Domnitor“ și troparul „Măntuiește Doamne poporul Țău...“ și va fi invitată la sf. Liturgie și primăria locală precum și alte eventuale autorități militare și civile.

2. Dacă va asista popor în număr mare, ceoace ar fi de dorit, se va face atunci și colectă pentru ajutorarea familiilor celor duși la război, — iar dacă nu, colecta aceasta se va face negreșit în sărbătoarea „Schimbarea la față“ (19 Aug. n.) ori în Duminica următoare. Rezultatul colectei, ori care ar fi, — fie în bani, fie în naturale, se va administra prin oficiul protopopesc la mâna comisariatului guvernial ori se va preda comisiei: din loc, dacă este, raportând și încoace.

Astfel din ziua Maieștii Sale se va face printrîndena o zi a soldaților Săi, pentru că armata este țara Tronului și siguranța Patriei, — și îngrîindu-ne de armată dovedim, în chipul cel mai potrivit sentimentele noastre de tradițională loialitate către Maieștatea Sa Impăratul și Regele nostru Apostolic, pe care Domnul D-zeu să-L scutească sub acoperământul bunătății Sale, să-L înconuneze cu laurul biruinței dușmanilor săi, și să-dăruiască domnie păciuită întru lungime de zile, spre fericirea sa și a tuturor popoarelor ce D-zeu i-le-a încredințat spre cărmuire.

Oficiul protopopesc gr. cat. al Clujului.

Cluj, la 15 Aug. n. 1914

Dr. Ele Dălanu
protopop.

ȘTIRI.

— 8 (21) August. 1914.

Listele celor căzuți în război se află depuse spre examinare în biroul primarului orașului.

Decumva în acele liste se vor afla între cei morți sau între cei răniți și morții sau răniți, cari aparțin familiilor din oraș și comitatul Brașovului, magistratul va înconștința imediat neamurile lor cele mai de aproape de verbal fie în scris.

Listele nu se pot rețipări de ziare.

Papa a murit. O telegramă din Roma ne anunță, că în noaptea de Miercuri spre Joi a încetat din viață papa Piu al X-lea.

Din Năsăud ni-se scrie: Fondurile grănițrești române din Năsăud au votat din prilejul mobilizării generale suma de 65.000 cu următoarele destinații:

Cele 45.000 se vor împărți familiilor grănițre, al căror cap a plecat la război; 10.000 coroane filialei din Bistrița a *Crucei roșii*; 6000 coroane pentru familiile negrănițre rămase fără cap de familie, iar 4000 coroane pentru colecta țării destinată tot pentru ajutorul familiilor de rezerviți.

Soarta tragică a aviatorului Garros. Biroul Wolff ne aduce următoarea veste: Un aviator german, însoțit de un ofițer german, a explorat Miercuri dimineața pozițiile franceze. Aviatorul Garros, observând aeroplanul dușman s'a pornit în urmărirea acestuia, a fost însă întâmpinat cu pușcături, cari au lovit motorul. Acesta făcând explozie Garros s'a prăbușit la pământ împreună cu ofițerul francez, care-l însoțea, rămânând ambii morți pe teren.

Comunicate oficiale. Vice comitele comitatului Brașov dă următoarea circulară presei locale:

În sensul ordin. min. de int. Nr. 148,589/914 ori-ce comunicate atât despre ubicațiunea, cât despre starea răniiților și bolnavilor din armata noastră (marină, honvezime, gloate etc.) și din cea a statelor aliate noau se dau exclusiv numai de către birourile de informații din Budapesta și Viena a „Soc Cruții Roșii“. Comunicatele se vor da numai în scris, ori prin firul telegrafic.

— Oficiul post. și tel. Nr. 1 din Brașov ne roagă să dăm loc următorului comunicat:

„Scrisorile adresate militarilor din campanie ori a civililor, cari stau în serviciul armatelor noastre beligerante se vor espeda destinatariilor în mod absolut gratuit, fie puse în ori și ce picuri întrebunțate în circulația normală. E deci absolut superflu ca să se unai aplice acestor picuri clauzule, cari ar indica serviciul postal gratuit. — ss. Barcsay Márk, revizor, cond. of.“

Un apel. Magistratul orașului Brașov roagă pe toți medicii, căutătorii și căutătoarele de bolnavi, pe cei cari au absolvat vre-un curs de desinfecțiune, în fine pe toate persoanele, cari posed vre-o instrucție specială în domeniul serviciului sanitar, ca, dacă sunt aplicați să facă serviciu — bineînțeles salarizat — aici în loc, ori într'altă parte, să se anunțe numitul magistrat (oficiul fizicului orașănesc). Anunțările se pot face în scris, ori în persoană în fiecare zi dela 8—9 h. dim.

Spre orientarea tuturor celor ce-au contribuit la Marele Orfelinat al Uniunii femeilor române din Ungaria în timpul Congresului, precum și în preajma și după Congres, ahițarea oficială pe cale publică se va face îndată după întoarcerea d-nei cassiere Virginia Vlaicu care de mai mult timp se află într'o călătorie. — Maria B. Baiulescu președintă.

Lemne tălate să pot căpăta din magazinul orașănesc începând din 24 l. c. în ori și ce zi până la o altă dispozițiune. Comenzi să primesc din săptămâna aceasta. Prețurile rămân cele din trecut.

Adunare generală contramandată. Secretariatul desp. „Turda“ al „Asociațiunii“ ce comunică, că adunarea generală a despărțământului, convocată pe ziua de 28 August n. a. c. precum și serbările anunțate în cadrele acestei adunări s'au contramandat, amânându-se pe timp nehotărât.

Intunecimea de soare. Azi au avut și înțururile noastre parte de admirabil fenomen ceresc. Intunecimea de soare a putut fi văzută cu ochii liberi începând dela h. 12 jum. până la trei fără un sfert. Apogeul a fost ajuns pe la 1¹/₄ h. Seninul albastru al cerului par'că cernea din nimica fulgi de cenușă fină peste întreg Brașovul. Totul apărea într'o culoare palidă, bolnavă. Cerul se întuneca mereu. Ici colea se ivea pe bolta de un albastru închis câte-o licărire slabă de stea.

Temperatura scade bineșor. O boare de vânt adie aducându-și aminte de răcoarea nopților senine de vară Soarele își perduse întreaga putere De se mai observa ca o secere roșcată, pe cer...

Stipendii pentru copii funcționariilor. Consiliul administrativ al primei Reuniuni generale a funcționariilor din Monarhia Austro-ungară va împărți și în anul școlar 1914—1915 copiilor, respective orfanilor membrilor reuniunii lipsiți de ajutoare (stipendii) de studiu în suma totală de 50.000 cor. spre frecventarea școlilor publice civile, speciale, secundare și facultăți din Monarhia Austro-ungară.

Condițiunile de concurs se pot privi la Consorțiul numitel reuniuni din Brașov Strada Vămii Nr. 29. Și tot acolo se capătă și tipăriturile necesare pentru concurs.

Redacția revistei „Păstorul sufletesc“ aduce la cunoștința celor interesați că plecând atât proprietariul cât și personalul tipografic „Preda“ la serviciul de arme, numita revistă se va tipări într'o altă tipografie, iar scrisorile și abonamentele se vor trimite de acum înainte pe adresa revistei în *Cehelu* (Somlyocsehi, p. u. Somlyó-ujlak.)

Concert în grădina dela „Coroană“ Duminică în 23 August concertează Capela orașului dela 7 jum. ore seara. Intrare liberă. 1—2

Ultime știri și telegrame.

BERLIN, 21 August. (Oficial) Trupele germane au intrat în Bruxella.

BERLIN, 21 August. Trupele germane au capturat la Tirlemont (Belgia) o baterie de câmp, un steag și au făcut 500 prizonieri. Cavaleria germană a capturat două tunuri și două mitralieze

LEMBERG, 21 August. „Dziennik Polski“ anunță din Stojanow: Viner s'au predat de bunăvoie două sotii de cazaci. În momentul desarmării lor majorul Welcies s'a sinucis cu un glonte de revolver.

Kopenhaga 21 August. Știri sosite aici vestesc, că în Paris s'a decretat astatulul.

Roma 21 August. Din izvor competent se desminte svonul răspândit de unele ziare din străinătate, cum că la granița austriacă înspre Italia ar fi concentrate trupe austro-ungare.

Hotarele austro-italiene sunt păzite numai de un număr redus de grăniceri.

Berlin, 21 Aug. Comandantul superior al provinciei Brandenburg-

lui (inclusiv Berlin) publică că, mobilizarea fiind terminată, serviciul căilor ferate va fi reluat în mod normal. Exportul afară din Berlin al cerealelor, cărnurilor se permite din nou. Prețurile maximale, pentru durata mobilizării, pentru sare și făină, au fost reduse la tariful normal. Circulația se reia în întreaga Germanie și aspectul e cel obșnuit.

Viena 21 August. „Reichspost“ publică declarația unui distins diplomat, care a spus, că prima fază a războiului va influența în mod absolut asupra evenimentelor viitorului.

Dacă armata germană va reuși să se apropie de Paris, prima parte a războiului se poate considera ca încheiată, iar sfârșitul nu va fi greu de prevăzut.

Starea internă a Rusiei este gravă, așa că, după prima luptă decisivă, vor surveni în Rusia evenimente interne foarte importante.

Berlin 21 Aug. Micile crucișătoare germane „Strassburg“ și „Stralsund“, fiind în explorare în marea nordică, au avut o ciocnire cu vase engleze. Un submarin englez a fost scufundat. Mari avarii au suferit și două distrugătoare de torpiloare dușmane.

Atena 21 Aug. Un conșiliu de coroană a hotărât cea mai strictă neutralitate.

Viena, 21 Aug. Ziarul „Reichspost“ ocupându-se de viitoarea atitudine a statelor balcanice, stabilește că România, Turcia și Bulgaria au interese vitale comune cari vor trebui rezolvate printr'o înțelegere pașnică verbală între cele trei țări.

Proprietar:

Tio. A. Mureșianu: Branisce & Comp. editor responsabil: Ioan Lacea.

Avis.

Din cauza raporturilor administrative extraordinare, intrate cu evenimentele războinice actuale, și mai cu seamă cu considerarea la moratoriu acordat, subscripții comercianți de ferăria din loc, urmând exemplul comercianților din afară se văd necesități: începând cu ziua de astăzi să dea orice marfă numai pe bani gata, cea ce va ținea până la intrarea relațiilor normale.

Rugând stim. noștri clienți, a lua aceasta la cunoștință, semnăm cu stimă: Kammer și Jekelius, Thomas, Scheeser și Galtz, Draudt și Jexel, Josef Braun și Ernst Weiss Carl Fröhlich & Comp. 1—3

Avis.

În cancelaria subscrișului află aplicare un adjunct de notar cu sau fără praxă ca practicant, eventual și o domnișoară.

Condițiuni favorabile. George Taffan notar în Tichus (Felsőtlyukos), u. p. Alsó Komána). 1—3

Publicațiune.

Proiectul de buget despre trebuințele comunei orașănești Brassó pe anul 1915, pregătit de Magistratul orașului, se află depus împreună cu toate documentele de probațiune și cu propunerea comisunii economice-financiare a reprezentanței orașănești timp de 15 zile adecă dela 15 până la 29 August 1914 în oarele de oficiu dela 8—12 are a. m. în localitățile contabilității orașănești (Strada Porții Nr. 63 etagiu I).

Fiecare contribuabil comunal are voie, a lua în vedere acest proiect de buget, și a-și face asupra-i eventuale observări în scris până la 29 August 1914, trimițându-le Magistratului.

Brassó, în 12 August 1914.

Magistratul orașănesc.